

המע 63591-04-25 - מדינת ישראל נ' פלוני

בבית המשפט העליון

המ"ע 63591-04-25

עמ"ת 7413-05-25

כבוד השופט עופר גרוסקופף

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת בהמ"ע 63591-04-25
והמשיבה בעת"מ 7413-05-25:

נגד

פלוני

המשיב 2 בהמ"ע 63591-04-25
והעורר בעת"מ 7413-05-25:

בקשה שנייה להארכת מעצר מעבר לשישה
חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996,
בצירוף סעיף 10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה
ודרכי טיפול), התשל"א-1971; ערר על החלטתו
של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 7.4.2025
במ"ת 55485-09-24 שניתנה על ידי כבוד
השופט זאיד פלאח
י' באייר התשפ"ה (8025)

עו"ד ויסאם לידאוי

תאריך הישיבה:
בשם המבקשת בהמ"ע
63591-04-25 והמשיבה בעת"מ
7413-05-25
בשם המשיב 2 בהמ"ע
63591-04-25 והעורר בעת"מ
7413-05-25

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט זאיד פלאח) במ"ת 55485-09-24 מיום 7.4.2025, במסגרתה דחה בית משפט קמא את בקשת העורר, שעניינו נידון כקטין, לעיון חוזר בהחלטת מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו (7413-05-25) (להלן: העורר, הבקשה לעיון

חוזר ו-בקשת המעצר, בהתאמה); וכן בקשה שנייה להארכת מעצרו של העורר מעבר לשישה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בצירוף סעיף 10 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) (63591-04-25) (להלן: הבקשה להארכת מעצר).

כתב האישום וההליכים עד כה

1. ביום 22.9.2024, עת עדיין היה העורר קטין, הוגש נגדו כתב אישום, בגדרו יוחסו לו עבירות של קשירת קשר למעשה טרור של ביצוע רצח בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), לפי סעיפים 499(א)(1) ו-301א(א)(10) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בצירוף סעיף 38(ג)(1) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: חוק המאבק בטרור); הכנה למעשה טרור של רצח בנסיבות מחמירות בצוותא חדא, לפי סעיפים 28(א)(3)-(4) לחוק המאבק בטרור, וכן סעיפים 301(א)(א)(10) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין; ופעולה או עסקה בנשק למטרות טרור, לפי סעיפים 30(א) לחוק המאבק בטרור, וסעיפים 25 ו-29 לחוק העונשין.

2. לפי עובדות כתב האישום, אשר מתוארות על רקע מלחמת "חרבות ברזל", שעודנה מתרחשת, נאשם 1 בכתב האישום (להלן: נאשם 1), אשר מתנגד לביקור יהודים בקבר הצדיק בעראבה (להלן: קבר הצדיק), החליט לבצע פיגוע בקבר הצדיק באמצעות פיצוץ מטעני חבלה וירי בנשק (להלן: הפיגוע המתוכנן או הפיגוע). לצורך ביצוע הפיגוע, נאשם 1 פנה לנאשם 2 בכתב האישום (להלן: נאשם 2), חברו של העורר, בבקשה כי יסייע לו בהוצאת הפיגוע המתוכנן לפועל, והלה, אשר למד להכין מטעני חבלה באמצעות סרטונים ברשת החברתית "טיק-טוק", נענה בחיוב. במהלך ההכנות לביצוע הפיגוע, נאשם 1 אמר לנאשם 2 כי יש לגייס אנשים נוספים לצורך מימוש הפיגוע, ונאשם 2 הציע את העורר, כדי שסייע להם להכין את מטעני החבלה, לבצע תצפיות על קבר הצדיק, ולהשיג מטפי כיבוי להכנת מטעני החבלה - כאשר לאביו של העורר נגישות אליהם במסגרת עבודתו. בהמשך לכך, נאשם 2 פנה לעורר וסיפר לו אודות הפיגוע והציע לו להצטרף לקשר ולסייע בהוצאת הפיגוע האמור. העורר הסכים לכך. על כן, לצורך מימוש הפיגוע המתוכנן, רכשו נאשם 2 והעורר אשלגן וצינור מתכת מכספו של נאשם 1, והכינו באמצעותם מטען חבלה. לאחר הכנת מטען החבלה, השניים הובילו את המטען לחצר בית ספר בעראבה, שם ניסו ליזום את מטען החבלה, אך המטען לא התפוצץ. עוד במסגרת הקשר, ביקש נאשם 2 מהעורר להשיג מטפים לכיבוי אש לצורך ייצור מטעני החבלה, והעורר הסכים לכך, אך לא סיפק את המטפים האמורים.

3. כאמור, בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים

נגדו. באחרונה נטען, בין היתר, כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות, וכן כי קמות נגד העורר עילות מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, לנוכח חומרת המעשים, טיבם, אופיים ומודעותו לסיכון שבמעשיו; וחזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, הואיל והעורר הואשם בעבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים.

4. ביום 29.9.2024 התקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, כמתחייב לאור גילו הצעיר (העורר היה קטין בן 17 בעת התרחשות האירועים מושא כתב האישום. בתחילת שנה זו מלאו לו 18). שירות המבחן התרשם כי מדובר במשפחה נורמטיבית, מתפקדת, ובעלת יחסים תקינים בין בני המשפחה, כאשר הורי העורר מבינים את חומרת המעשים המיוחסים לבנם, ומוכנים לשתף פעולה עם שירות המבחן. זאת ועוד, שירות המבחן התרשם כי תפקוד המערער, כתלמיד כיתה יא', סביר וללא אירועים חריגים. עם זאת, עמד התסקיר על הפער בין התפקוד המדווח על ידי ההורים, לבין חומרת העבירות המיוחסות לו, ועל כך שההורים לא הצליחו להסביר את הפער האמור. ביום 9.10.2024 התקבל תסקיר משלים בעניין העורר, לפיו התרשם שירות המבחן כי על אף שיתוף הפעולה המילולי של העורר, הוא אינו מחובר לחומרת מצבו המשפטי, מתקשה לשתף בקשייו, ומביע ציפיות לא ריאליות ביחס לשינוי תנאי מעצרו, זאת, על אף שאינו מתנגד להשמה במסגרת חוץ ביתית נעולה. כן צוין במסגרת התסקיר המשלים, כי לאור חומרת העבירות, נדרש לבצע הערכה נוספת ומעמיקה למצבו האישי והמשפחתי של העורר. לפיכך, שירות המבחן לא המליץ על חלופת מעצר בקהילה, וביקש דחייה לצורך מיצוי אפשרות השמת העורר במסגרת חוץ ביתית. בהמשך לכך, הודיע שירות המבחן ביום 5.11.2024 כי בשל תפוסה מלאה במעון הנעול "נוף הרים" בירכא, רשימת המתנה ארוכה והיעדר צפי לקליטה, לא יוכל שירות המבחן להמליץ על חלופת מעצר בעניין העורר.

5. ביני וביני, ביום 20.11.2024 נמסרה לצדדים החלטת בית המשפט קמא על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו (להלן: ההחלטה). במסגרת ההחלטה, קבע בית המשפט קמא כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית המבססת סיכוי סביר להרשעת העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהחלטתו, ציין בית המשפט כי מהראיות שהוצגו עולה לכאורה כי העורר ידע כי הוא מייצר נשק העלול לפגוע ברבים, כי היה מודע לתוכנית לבצע פיגוע, וכי העורר קשר עצמו עם יתר הנאשמים לביצוע הפיגוע האמור, וזאת על רקע אידאולוגי. לעניין זה, סקר בית המשפט, בין היתר, את הודאת העורר על כך שהנאשם 2 סיפר לו על כך שמעוניין לבצע פיגוע ביהודים, וכי הלה ביקש ממנו לעזור בהכנת מטענים ולצרף אנשים נוספים לביצוע התוכנית; כי העורר ידע כי פנו אליו בבקשה להשיג מטפי כיבוי אש לצורך ייצור מטענים; וכי נסע עם הנאשם 2 לחצר בית הספר כדי לנסות לפוצץ את המטען שייצרו לצורך בדיקתו. כמו כן, קבע בית המשפט קמא כי אמנם מעצר הוא בבחינת מוצא אחרון כאשר מדובר בקטין, אך בהינתן המניע האידאולוגי העומד ביסוד מעשיו של העורר, התרשם שירות המבחן כי חלופות מעצר ביתיות לא יקהו את מסוכנות העורר; וכי חלופת המעצר שהציע בא-כוח המערער נסובה על קהילה בעראבה - המקום בו העורר הכיר את הנאשמים 1 ו-2, ובו ינק לכאורה את משנתו

האידיאולוגית. לפיכך, קבע בית המשפט קמא כי העורר יעצר עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו, וככל שתימצא מסגרת נעולה בעתיד, או יחולו התנאים הקבועים בדיון, יוכל העורר להגיש בקשה לעיון חוזר. למען שלמות התמונה יוער, כי העורר הגיש על ההחלטה ערר לבית משפט זה, אשר נדחה בהחלטה מיום 10.12.2024 לאור חזרתו של בא-כוח העורר ממנו, לאחר ששמע את הערות בית המשפט (עמ"ת 4533-12-24).

6. ביום 25.12.2024, ולקראת דיון מעקב שנקבע בבית המשפט קמא, הוגש תסקיר משלים נוסף. בתסקיר, העורר שיתף פעולה באופן מלא ותיאר את תנאי המעצר בהם הוא מצוי, ואת המחשבות אובדניות שהובילו לניסיון אובדני במעצר. שירות המבחן התרשם כי העורר נמצא במצב פיזי קשה המתאפיין בחולי והזנחה, וכן במצוקה נפשית, תוך נטייה לאובדנות, והכל על רקע המצב הנפשי המורכב שבו היה שרוי בטרם נעצר. עוד ציינו שירותי המבחן כי העורר נמהר לקבל החלטות, מתקשה להתמודד במצבי לחץ ומשבר, ובעל נטייה לנגררות ואובססיה לדמויות משמעותיות. כן צוין כי העורר הביע מוכנות ראשונית לטיפול פסיכולוגי ולהשמה במסגרת חוץ ביתית, אם כי עלתה שאלה לגבי דפוסי ההתקשרות שלו ומידת התאמתו לכך. שירות המבחן אף בחן חלופת מעצר שהוצעה בבית שכור בבאר שבע, אליו יעברו הוריו ואחותו של העורר על מנת שיפקחו עליו. ביחס לאלה, התרשם שירות המבחן כי האחרונים מגויסים ומבינים את משימת הפיקוח ואת המיוחס לעורר, וזאת על אף שלא היו מודעים לקשייו בטרם ביצע את המיוחס לו, מה שעלול להעלות סימני שאלה ביחס לתפקודם ההורי. לבסוף, שירות המבחן מסר כי עדיין אין צפי לקליטת העורר במעון הנעול "נוף הרים", וכי לצורך העמקת אבחון העורר והמלצה בעניינו, דרוש אבחון פסיכו-דיאגנוסטי.

7. בהמשך לכך, הוגש ביום 9.2.2025 תסקיר משלים נוסף בעניין העורר, במסגרתו מסר שירות המבחן כי העורר זקוק להערכה כוללת למצבו במסגרת טיפולית נעולה, וכי במצבו הנוכחי לא ניתן להמליץ על חלופת מעצר בקהילה. עוד צוין, כי אין צפי להיתכנות קליטתו של העורר במעון נעול בשנה הקרובה. בנוסף, ציינו שירותי המבחן ביחס להמלצתם על בדיקה פסיכו-דיאגנוסטית, כי זו אינה צפויה לשנות את התרשמותם לפיה העורר זקוק למסגרת נעולה. לפיכך צוין, כי אין באפשרותם לבוא בהמלצה על חלופת מעצר בקהילה. על כן, בדיון מעקבי שהתנהל ביום 10.2.2025, קבע בית המשפט קמא כי החלטת מעצר העורר מאחורי סורג ובריה עד תום ההליכים נגדו - תישאר בעינה. ביום 26.2.2025 הגיש העורר ערר נוסף לבית משפט זה בעניין ההחלטה (עמ"ת 68141-02-25), כאשר גם ערר זה נדחה, בשעה שבא-כוח העורר הודיע שאינו עומד עליו לאור הערות בית משפט זה. כן צוין בית משפט זה (השופט דוד מינץ), כי לעורר עומדת הזכות לפנות בבקשה לעיון חוזר, בו יכריע בית המשפט קמא לפי שיקול דעתו וחוכמתו, תוך התחשבות בגילו הצעיר של העורר, מצוקתו הנפשית, מצבו הרפואי, הרקע המשפחתי שלו, והעובדה שהוא עצור יחד עם עצורים ביטחוניים.

8. ביום 11.3.2025 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה (להלן: הבקשה). במסגרת הדיון בבקשה, הציע בא-כוח העורר כי הלה ישתחרר לחלופה בעיר באר שבע, בתנאים מגבילים או במעצר באיזוק.

מספר גורמים הסכימו לשמש כמפקחים על העורר, ולטענת העורר, אחותו, ובן דודו, אשר עובד כמורה בבית ספר יסודי ומשמש כסגן מנהל בית הספר, הם מפקחים ראויים. עוד טוען העורר, כי בהתחשב בגילו הצעיר והיותו קטין, מצוקתו הנפשית, מצבו הרפואי, הרקע המשפחתי ממנו הוא מגיע, והעובדה כי הוא עצור עם עצורים ביטחוניים אחרים - יש לאמץ את החלופה המוצעת. המשיבה מצידה מתנגדת לחלופה, משאין בה, לטענתה, כדי לאיין את מסוכנות העורר. לעמדתה, אין ביכולת המפקחים שהוצעו כדי לפקח על העורר, ואף המלצת שירות המבחן לשחררו לחלופת מעצר בקהילה - הייתה ונתרה שלילית (יצוין כי ביום 6.4.2025 הגיש שירות המבחן תסקיר משלים נוסף, בו חזר על המלצותיו הקודמות, תוך שציין כי שני ניסיונות לפגוש בעורר במקום מעצרו כשלו, משנמסר שהוא בדיונים משפטיים). בסוף הדיון שהתקיים ביום 7.4.2025, בית המשפט קמא דחה את הבקשה, וקבע שחרף טענות בא-כוח העורר, אין להורות על חלופת מעצר. זאת, בשל חומרת העבירות המיוחסות לו והמסוכנות הנשקפת מהן, ומכך שלא נמצאה חלופה שיש בה כדי לאיין את המסוכנות האמורה.

מכאן הערר שלפניי.

9. בהודעת הערר ובדיון שהתקיים לפניי ביום 8.5.2025, טען העורר כי שגה בית המשפט קמא כאשר קבע כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר. לטענתו, מדובר בקטין במצב רפואי מורכב, ללא עבר פלילי, אשר הגיע ממשפחה נורמטיבית, וחלקו הנטען באישומים מצומצם. עוד טוען העורר כי על אף קביעתו של בית המשפט קמא, אכן ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר, וכי אמצעים רבים זמינים לצורך איין מסוכנותו - ביניהם, מעצר באיזוק מחוץ לעיר בה מתגורר העורר, מספר מפקחים, וערובה בכל סכום שייקבע. מנגד, המשיבה טענה כי אין להיעתר לערעור, וכי יש לקבל את בקשתה להארכת מעצר שנייה מעבר ל-6 חודשים. במסגרת התנגדותה, חוזרת המשיבה על טענותיה לפיהן מצבו הנפשי של העורר, התסקירים בעניין העורר שאינם ממליצים על חלופת מעצר, ומאפייניהם וטיבם של האישומים המיוחסים לעורר - אינם מאפשרים לשחררו לחלופת מעצר, בשל מסוכנותו.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערר, בהחלטתו של בית המשפט המחוזי ובבקשה להארכת מעצר, ושמעתי את טענות באי כוח הצדדים בפניי, הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל, ודין הבקשה להארכת מעצר מאחורי סורג ובריש לתקופה נוספת להידחות. אנמק.

11. בדיון שלפניי עומדת השאלה האם בחומרה הטמונה במעשים המיוחסים לעורר, ובתסקירים שנערכו בעניינו - יש כדי להצדיק המשך סטייה מהכלל שקבע המחוקק, לפיו "לא יוחלט על מעצרו של קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה" (סעיף 10א לחוק הנוער).

להתרשמותי, התשובה על כך שלילית, וזאת, בעיקר, בהתחשב בחלקו המצומצם יחסית במעשים המתוארים בכתב האישום, במצבו הנפשי והפיסי כפי שהוא עולה מתסקיר שירות המבחן, בהתמשכות מעצרו, ובהעדר כל צפי לשילובו בחלופת המעצר עליה המליץ שירות המבחן. אפרט.

12. חומרם הרבה של המעשים המיוחסים לעורר ברורה על פני הדברים. על פי חומר הראיות לכאורה, העורר לקח חלק בתכנון פיגוע באמצעות הכנת מטען חבלה וניסיון, הסכים להצטרף לקשר שנרקם בין נאשמים 1 ו-2 לצורך הוצאת הפיגוע ולסייע להם בכך, ואף הסכים לספק אמצעים שיאפשרו את הכנת המטען, הגם שלא עשה זאת לבסוף, וכל זאת על רקע אידאולוגי. מעשים אלה מלמדים על מסוכנות גבוהה, וזאת גם בהתאמה לחזקת המסוכנות הקבועה בחוק המעצרים (בש"פ 6048/21 תם נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (5.10.2021); בש"פ 1553/23 ישראל נ' הופמן, פסקה 12 (27.2.2023)). הדבר נכון במיוחד לנוכח העובדה שהמעשים המיוחסים לעורר נעשו בימים שבהם מדינת ישראל מצויה במלחמה קשה (בש"פ 6825/14 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.10.2014); בש"פ 32/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (15.1.2015); בש"פ 4172/21 זעירי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.6.2021)). בצד זאת, ומבלי להפחית מחומרת מעשי העורר, יש להביא בחשבון כי חלקו במסגרת הפרשייה פחות משמעותית מזה של שני שותפיו. כתב האישום כולל ארבעה אישומים שונים, כאשר לעורר חלק רק באישום הרביעי; הוא אינו הגורם שיזם את תוכנית הפיגוע, אלא מי שהוכנס בסוד הקשר רק לאחר שהחלה המזימה להתגלגל; חלקו במעשים היה בעיקר כמסייע בידי נאשם 2; והוא נמנע בסופו של דבר מלספק את הציוד הייחודי שהיה נגיש לו (מטפים לכיבוי אש). בהתחשב בכל אלה, הגם שנשקפת מהעורר מסוכנות משמעותית, היא נמוכה מזו הנשקפת מהנאשמים האחרים בפרשה, ומחייבת לבחון את עניינו באופן נבדל מבחינת עניינם.

13. בהינתן המסכנות הגבוהה הנשקפת מהעורר, התסקירים בעניינו לא באו בהמלצה על שחרור לחלופת מעצר בקהילה, אלא המליצו על חלופה של מעון נעול. אפס, חלופה זו אינה אפשרית בטווח הנראה לעין, ולא בשל חוסר נכונות מצד העורר להשתלב בחלופה זו, אלא בשל מחסור אקוטי במקומות מתאימים במעון הנעול היחיד המיועד לבני נוער מהמגזר הערבי. במצב דברים זה, השאלה בה יש להכריע היא האם יש להותיר את העורר במעצר מאחורי סורג ובריח לתקופה ממושכת, או שניתן בעת הזו להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני בחלופה הדוקה.

14. בהינתן שזו השאלה שלפניי, מצאתי כי יש מקום להורות על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בחלופה מרוחקת ממקום מגוריו, שתנאיה יקבעו על ידי בית המשפט קמא מבין החלופות שהוצעו. כאמור, מצוות המחוקק היא כי כאשר מדובר בקטין, אין להורות על מעצר אם ניתן להגשים את מטרותו בדרך שתוביל לפגיעה פחותה בחירותו. זאת ועוד, כאשר בית המשפט מחליט להורות על מעצרו של קטין, יש להביא בחשבון את גילו של הקטין ואת השפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי, ועל התפתחותו (סעיף 10א לחוק הנוער). כלל זה מבטא את הרגישות הרבה שיש לנקוט בה כאשר מדובר בקטינים, בשל ההנחה כי השפעות המעצר על הקטין עלולות להיות קשות (בש"פ 1243/04

אחמידי נ' מדינת ישראל (17.2.2004); 7265/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (8.11.2021) (להלן: עניין פלוני)). ואכן, העורר, אשר עצור מזה כ-9 חודשים, מצוי במצב פיזי קשה המתאפיין בחולי והזנחה, וזאת בנוסף למצוקה נפשית ונטייה לאובדנות שהתגברה במעצר, במיוחד על רקע הימצאותו בכלא ביטחוני (ראו תסקיר מעצר משלים מיום 26.12.2024). לכך יש להוסיף כי בעניינם של קטינים יש לתת משקל לשיקול שיקומי עוד בשלב המעצר (בש"פ 5375/12 פלוני נ' מדינת ישראל (17.7.2012); בש"פ 1588/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (9.3.2020)), ובהינתן כי העורר אינו מקבל מענה טיפולי רפואי וסוציאלי בכותלי הכלא, ובהינתן מוכנותו ונכונותו של העורר לקשר טיפולי (תסקיר מעצר משלים מיום 26.12.2024), הרי שהשיקול השיקומי אף הוא מטה את נקודת האיזון לעבר חלופת מעצר.

15. בנוסף לשיקולים אלו, מצאתי כי, בנסיבות המקרה, במעצר בפיקוח אלקטרוני, הכולל מערך פיקוח הדוק כפי שהוצע, יש כדי לאיין את מסוכנותו של העורר. ראשית, המעשים העיקריים המיוחסים לעורר נסובים סביב ניסיון ייצור מטען חבלה שבוצע על ידי העורר ונאשם 2, והצטרפותו לקשר ולתוכנית הפיגוע אותה התוו ויזמו נאשם 1 ו-2. ניתן להתרשם מכתב האישום, כי לעורר אין ידע וניסיון ממשיים בעניינים אלה, שכן עיקר תפקידו היה לסייע בידי הנאשם 2 שרכש בכך ניסיון מסוים, ומאמצי השניים לא הביאו לייצור מטען שהתפוצץ. בנוסף, המדובר בצעיר שאין לו קשרים ידועים עם גורמי טרור או פשיעה מעבר לשותפיו שבמעצר. במצב דברים זה, לא התרשמתי כי השמת העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, במקום מרוחק ממקום מגוריו כפי שהוצע, ובפיקוח מפקחים ראויים, אינה יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. שנית, במקרים מעין אלו דווקא השארתו של צעיר כעורר במעצר עשויה להוביל לתוצאה הפוכה - ולהעצים את המסוכנות בעתיד. זאת, שכן "הַאָדָם אֵינוֹ אֶלָּא תִבְנִית-נוֹף מוֹלְדָתוֹ", ובשלב זה, בו העורר הקטין מעצב את אופיו, תפיסתו ודמותו, עלול לעשות זאת בהתבסס על הנורמות הרווחות באגף העצורים והאסירים הביטחוניים (ראו והשוו: בש"פ 1363/93 י. צ. (קטין) נ' מדינת ישראל, מז(2) 71, 77 (1993); בש"פ 3313/19 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (19.5.2019); בש"פ 4374/24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 17-19 (9.6.2024). ראו גם: רינת קיטאי סנג'רו המעצר: שלילת החירות טרם הכרעת הדין 240-241 (התשע"א)). שלישית, העורר נעדר עבר פלילי, ולא נמצאו אירועים חריגים בעברו, לפני קרות האירועים מושא כתב האישום (תסקיר מעצר יום 29.9.2024). לבסוף, העורר מצוי במעצר מאחורי סורג ובריה מיום 2.9.2024, קרי, קרוב ל-9 חודשים. ככל שמתרבים הימים בהם עצור הקטין, לא רק שנקודת האיזון נעה באופן משמעותי לכיוון חירותו של הקטין ושחרורו לחלופה (בש"פ 9542/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 6 (7.12.2017); עניין פלוני, פסקה 12), אלא שיש להניח כי האפקט ההרתעתי של המעצר הוא משמעותי (וכך אכן ניתן להתרשם גם בעניינו של העורר).

16. לקראת סיום אחזור ואבהיר כי אין חולק שחלופת המעצר המיטבית בעניינו של העורר, בהתחשב במסוכנות הנשקפת מהמעשים החמורים המיוחסים לו, היא במעון נעול. אולם, למרבה הצער, המעון

הנעול הייחודי המיועד לקטינים מהחברה הערבית - מעון "נוף הרים" בירכא - מצוי לאורך זמן, על פי הדיווחים הנמסרים לנו, בתפוסה מלאה, ואין כל צפי שיאפשר קליטת העורר בו בעתיד הנראה לעין. עוד אציין מניסיוני, כי בעיה זו אינה מתעוררת רק בעניינו של העורר, או בעניינם של עצורים בעבירות ביטחוניות, אלא היא משוקפת לנו בהליכי מעצר רבים בעניינם של קטינים בני המגזר הערבי. טוב יעשו הרשויות המופקדות על הנושא אם יתנו דעתן לעניין חשוב זה, שכן המחסור האמור יוצר תקלה קשה, וקיים אינטרס חברתי ראשון במעלה לתת לו מענה הולם.

17. סוף דבר: לאור האמור, הריני להורות על קבלת הערר, כך שהתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי לצורך קביעת מכלול התנאים לצורך העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי מתבקש לקבוע דיון בעניינו של העורר בתוך 48 שעות ממועד מתן החלטה זו, במסגרתו יקבע את מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני (בכפוף לבדיקת היתכנות), את זהות המפקחים ואת התנאים והביטחונות לפי מיטב שיקול דעתו (אינני רואה צורך בשליחה לתסקיר נוסף בשירות המבחן). יובהר, כי עד להתקיימות התנאים להעברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, ישאר העורר במעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתנה היום, ט"ו באייר התשפ"ה (13.5.2025).

עופר גרוסקופף
שופט